

Sygn. akt VU 6133/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku T. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do wypłaty odsetek

na skutek odwołania T. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 15 lipca 2014 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 6133/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 lipca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy T. W. prawa do wypłaty odsetek od przyznanego świadczenia emerytalnego.

W odwołaniu z dnia 31 lipca 2014 roku pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o zmianę decyzji i przyznanie T. W. odsetek za opóźnienie w ustaleniu i wypłacie świadczenia emerytalnego od dnia nabycia prawa do emerytury oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił

następujący stan faktyczny:

T. W. urodzony w dniu (...), złożył w dniu 21 grudnia 2012 roku wniosek o przyznanie wcześniejszej emerytury przewidzianej dla pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze lub w szczególnych warunkach .

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-2 akt ZUS)

Do wniosku o emeryturę T. W. załączył trzy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W pierwszym wystawionym w 2000 roku wskazano, że wnioskodawca w okresie od dnia 20 sierpnia 1975 roku do dnia 20 czerwca 1983 roku był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) SA w R. (dawne zakłady (...)" w R.) i pracował w warunkach szczególnych w okresach:

- od 1 stycznia 1976 roku do 31 maja 1977 roku jako kierowca ciągnika (Dział VIII, poz. 2, pkt 5 Wykazu A do zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego),
- od 1 grudnia 1980 roku do 10 stycznia 1983 roku (Dział VIII, poz. 2, pkt 5) jako kierowca wywrotki;
- od 11 stycznia 1983 roku do 20 czerwca 1983 roku na stanowisku palacza wykonywał prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego na stanowisku palacz wymienionym w dziale XIV poz. 1 pkt 1.

W drugim świadectwie z dnia 22 sierpnia 2012r. pracodawca wskazał, że wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych wymienionych w dziale VII poz. 2 wykazu A do zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego w okresach:

- od dnia 20 sierpnia 1975r. do 30 czerwca 1976r. na stanowisku kierowcy samochodu N.;
- od dnia 1 czerwca 1977r. do 10 stycznia 1983r. na stanowisku kierowcy samochodu Ż.;

W trzecim świadectwie z dnia 22 sierpnia 2012r. pracodawca wskazał, że wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych wymienionych w załączniku do zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego w okresach:

- od 11 stycznia 1983 roku do 11 marca 1983 roku na stanowisku pomocnika palacza wykonywał prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego na stanowisku palacz wymienionym w dziale XIV poz. 1 pkt 1 oraz;
- od 12 marca 1983r. do dnia 20 czerwca 1983r. na stanowisku kierowcy wywrotki wykonywał prace kierowców samochodów ciężarowych o ładowności powyżej 3,5 tony wymienione w dziale VIII poz. 2 pkt 5 ;

(dowód: świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach k. 14 i 15 akt ZUS,

świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych k. 54 i 83 akt VU 376/13)

W piśmie z dnia 14 stycznia 2014 roku (...) S.A. wyjaśniła, że świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z 2000r. zostało wystawione błędnie, gdyż wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach w okresie od 1 stycznia 1977 roku do 31 maja 1977 roku, a nie jak wskazano w punkcie pierwszym świadectwa od 1 stycznia 1976 roku do 31 maja 1977 roku. Natomiast świadectwo wydane w 2012 roku jest całkowicie niepoprawne, albowiem błędnie zinterpretowano w nim stanowisko kierowcy samochodu N. i kierowcy samochodu Ż. jak kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

(dowód: ww. pismo k. 82 akt VU 376/13)

Do wniosku o emeryturę wnioskodawca złożył również świadectwo pracy z dnia 4 maja 2001 roku wystawione przez Przedsiębiorstwo (...) S.A. w R., w którym wskazano, że T. W. był zatrudniony w tym przedsiębiorstwie (i u jego poprzednika prawnego PIP (...)) od dnia 13 października 1983 roku do 5 maja 2001 roku w pełnym wymiarze czasu pracy i w okresie zatrudnienia wykonywał prace:

- od 13 października 1983 roku do 30 września 1985 roku na stanowisku kierowca,
- od 1 października 1985 roku do 30 kwietnia 1994 roku na stanowisku operator sprzętu budowlanego,
- od 1 maja 1994 roku do 28 lutego 1998 roku na stanowisku kierowca-operator,

- od 1 marca 1998 roku do 5 maja 2001 roku na stanowisku operator żurawia.

Pracodawca nie wystawił T. W. świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych za ten okres zatrudnienia wskazując, że z akt osobowych nie wynika, aby w okresie zatrudnienia na wyżej wymienionych stanowiskach wykonywał prace w warunkach szczególnych.

(dowód: świadectwo pracy k. 25-26 akt emerytalnych, pismo z dnia 29 marca 2012 roku k. 27 akt emerytalnych)

Do wniosku o emeryturę wnioskodawca dołączył własne pisemne oświadczenie z dnia 21 grudnia 2012 roku, w którym wyjaśnił, że od dnia 13 października 1983 roku do dnia 5 maja 2001 roku pracował w szczególnych warunkach jako kierowca operator żurawia, jednak za ten okres jego pracodawca nie chce wystawić mu odpowiedniego świadectwa. Na potwierdzenie charakteru wykonywanej pracy zgłosił świadków K. G. (1) i B. H..

(dowód: oświadczenie k. 9 akt emerytalnych)

Decyzją z dnia **4 lutego 2013 roku** organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca udowodnił **6 miesięcy i 6 dni pracy** w warunkach szczególnych. Do okresu pracy w warunkach szczególnych nie zaliczono okresu zatrudnienia:

- od dnia 19 czerwca 1969 roku do dnia 17 stycznia 1972 roku w (...) S.A. ponieważ w tym okresie wykonywał pracę w ramach (...) jako junak,

- od dnia 20 sierpnia 1975 roku do dnia 20 czerwca 1983 roku, od dnia 1 czerwca 1977 roku do dnia 10 stycznia 1983 roku i od dnia 12 marca 1983 roku do dnia 20 czerwca 1983 roku w (...) S.A. ponieważ stanowiska kierowca samochodu N., kierowca samochodu Ż. oraz kierowca wywrotki nie mogą być równoznaczne ze stanowiskiem kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony,

- od dnia 13 października 1983 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku w (...) S.A. ponieważ nie został udokumentowany świadectwem pracy w szczególnych warunkach.

(dowód: decyzja z dnia 4 lutego 2013 roku k. 40-41 akt emerytalnych)

Od powyższej decyzji T. W. złożył odwołanie (okoliczność bezsporna).

Sąd Okręgowy rozpoznając odwołanie T. W. od decyzji z dnia 4 lutego 2013r. w sprawie VU 376/13 ustalił, iż wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych w następujących okresach zatrudnienia :

1) w (...) SA w R. w okresie:

- od dnia 1 stycznia 1977r. do dnia 31 maja 1977r. jako kierowca ciągnika,

- od dnia 1 stycznia 1980r. do 30 września 1980r. jako kierowca wywrotki ,

- od 1 sierpnia 1982r. do 10 stycznia 1983r. jako kierowca wywrotki;

- od 11 stycznia 1983r. do dnia 6 marca 1983r. jako palacz przy obsłudze kotłów typu przemysłowego;

- od 7 marca 1983r. do 20 czerwca 1983r. jako kierowca samochodu ciężarowego ładowności powyżej 3,5 tony (kierowca wywrotki);

2) w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w R. od dnia 13 października 1983r. do dnia 31 grudnia 1998r. jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, operator dźwigu oraz kierowca autobusu. Powyższe ustalenia Sąd Okręgowy poczynił na podstawie zeznań świadków: J. S. i K. G. (2), a także na podstawie akt osobowych wnioskodawcy i jego zeznań.

Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2014 roku w sprawie sygn. akt VU 376/13 Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 4 lutego 2013 roku w ten sposób, że przyznał T. W. prawo do emerytury od dnia 14 stycznia 2013 roku.

Powyższy wyrok uprawomocnił się z dniem 29 maja 2014 roku. Organ rentowy nie złożył apelacji od wyroku.

W wyroku Sąd Okręgowy nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w ustalaniu i wypłacie emerytury.

(dowód: wyrok SO z dnia 17 kwietnia 2014r. k. 107 i uzasadnienie k. 114-120 akt VU 376/13)

Decyzją z dnia 16 czerwca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 kwietnia 2014 roku, przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia(...) roku, a także wyliczył należne mu wyrównanie za okres od 14 stycznia 2013 roku do 30 czerwca 2014 roku

(dowód: decyzja z dnia 16.06.2014 r. k. 47-48 akt ZUS)

W dniu 24 czerwca 2014 roku pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o przyznanie odsetek z racji zwłoki w wypłacie emerytury.

(dowód: pismo k. 52 akt ZUS)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Odwołanie jest bezzasadne i podlega oddaleniu.

Przedmiotem sprawy jest prawo ubezpieczonego do odsetek z tytułu opóźnienia w przyznaniu i wypłacie należnego mu świadczenia emerytalnego.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. 2009 r., Nr 205, poz. 1585 z zm.) jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Cytowany przepis stanowi podstawę do przyznania osobie ubezpieczonej odsetek, w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego, w razie nie ustalenia dla niej w terminie prawa do świadczenia lub też jego niewypłacenia. Ustawodawca zastrzegł jednakże, że nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłacie świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności.

W przypadku świadczeń emerytalnych terminy ustalenia praw do tych świadczeń lub ich wysokości określa art. 118 ust. 1 i ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U. 2009 r., Nr 153, poz. 1227 z zm.). Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

W myśl natomiast ust. 1a art. 118 ustawy w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Z treści tych przepisów wynika, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma 30 dni na wydanie prawidłowej decyzji licząc od chwili wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności, rozumianej jako ostatni fakt konieczny, z punktu widzenia przesłanek nabycia prawa, do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. W przypadku, gdy prawo zostaje przyznane orzeczeniem Sądu ów 30 dniowy termin jest liczony od momentu doręczenia wyroku, ale jedynie wówczas gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy, termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia.

Przez nieustalenie prawa do świadczenia, o którym mowa w art. 85 ustawy systemowej należy rozumieć zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 r., II UKN 402/00, OSNAPiUS 2002 nr 20 poz. 501).

W wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r. w sprawie I UK 159/04 (opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2005, Nr 19, poz. 308, str. 900) Sąd Najwyższy stwierdził: że „wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa”.

W tym przypadku zachodzi sytuacja gdy do wydania przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia doszło mimo, że było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem. Jednocześnie użyty w przepisach zwrot "okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności" jako wyłączający obowiązek wypłaty odsetek należy rozumieć w ten sposób, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn, niezależnych od ZUS (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., III UK 110/11, LEX nr 1227452).

Jednocześnie należy podnieść, że brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o której mowa w art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia (por. uchw. SN z dnia 24 marca 2011 r., I UZP 2/11, opubl. Biul.SN 2011/3/25, M.P.Pr. 2011/9/493).

W judykaturze dokonuje się kwalifikacji błędów organu rentowego na błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. Błąd w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa ma miejsce wówczas, gdy organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ustalenia prawa, z uwagi na błędną interpretację relewantnych przepisów prawa w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym. W takiej sytuacji sąd nie uzupełnia ustaleń faktycznych dokonanych przez organ rentowy. Natomiast do błędu w ustaleniach faktycznych dochodzi wówczas, gdy przyznanie prawa do świadczenia nastąpi na skutek ustaleń faktycznych sądu, a jednocześnie ZUS mógł w ramach przyznanych mu kompetencji w pełni ustalić potrzebny stan faktyczny. Innymi słowy, w sytuacji gdy zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2009 r., I UK 345/08, OSNP 2010, nr 23-24, poz. 293).

Należy podkreślić, że istotne znaczenie ma również zakres kompetencji organu rentowego w zakresie możliwych środków dowodowych w toczącym się przed nim postępowaniu. Nie należy zapominać, że ZUS doznaje tu w stosunku do postępowania sądowego istotnych ograniczeń. W świetle bowiem § 22 ustęp 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe

(Dz.U. z 2011 roku Nr 237, poz. 1412) obowiązującego od dnia 23 listopada 2011 roku, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest: świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

1)legitymacja ubezpieczeniowa;

2)legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Organ rentowy może dopuścić dowód z zeznań świadków na okoliczność okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, tylko wówczas gdy ustawa przewiduje taką możliwość. Dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres (§ 22 ustęp 2 rozporządzenia).

W niniejszej sprawie organ rentowy wydał decyzję odmawiającą wnioskodawcy prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, gdyż nie dysponował wymaganym materiałem dowodowym pozwalającym ustalić staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze co najmniej 15 lat, jak tego wymaga art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Na okoliczność pracy w szczególnych warunkach w (...) SA wnioskodawca przedłożył organowi rentowemu aż trzy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych jedno z 2000r. i dwa z 2012r. W dokumentach tych wprawdzie pracodawca określił okresy zatrudnienia wnioskodawcy w szczególnych warunkach, ale w tym zakresie odwołał się do wykazu stanowisk pracy określonych w zarządzeniu resortowym Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego. Należy podkreślić, że zarządzenia branżowe określające stanowiska pracy w szczególnych warunkach nie są już aktami obowiązującymi i mają jedynie walor informacyjny. Pracą w szczególnych warunkach jest tylko ta praca, która jest wymieniona w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.). Przedłożone zatem przez wnioskodawcę świadectwa pracy w warunkach szczególnych nie określały w sposób prawidłowy charakteru wykonywanej przez niego pracy. Dodatkowo jedno ze świadectw z 2012r. zaliczało wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych pracę na stanowisku kierowcy N. od dnia 20 sierpnia 1975r. do 30 czerwca 1976r. oraz kierowcy Ż. od dnia 1 czerwca 1977r. do 10 stycznia 1983r. Tymczasem pracą w warunkach szczególnych stosownie do załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest tylko praca kierowcy samochodów ciężarowych o ładowności powyżej 3,5 tony, a nie ulega wątpliwości że samochód N. i Ż. były samochodami o mniejszej ładowności. Świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych zaliczające do tych prac prace na stanowisku kierowcy Ż. i N. było zatem dla organu rentowego bezprzedmiotowe. Również świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z 2000r. nie pozwalało organowi rentowemu na ustalenie charakteru pracy skarżącego, gdyż odwoływało się li tylko do zajmowanych przez niego stanowisk pracy (kierowca ciągnika i kierowca wywrotki), a nie do rodzaju wykonywanej pracy, jak tego wymaga załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.

Charakter wykonywanej przez skarżącego pracy w okresie zatrudnienia w (...) SA w R. (dawne zakłady (...)" w R.) w okresie od dnia 20 sierpnia 1975 roku do dnia 20 czerwca 1983 roku został precyzyjnie ustalony przez Sąd Okręgowy dopiero w sprawie VU 376/13 na podstawie załączonych tam angaży oraz zeznań wnioskodawcy, a także pisma (...) SA z dnia 14 stycznia 2014r., w którym skorygowano błędy znajdujące się w wystawionych skarżącemu świadectwach wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 2000r. i 2012r. załączonych do akt rentowych. Dopiero pisemne wyjaśnienia złożone przez (...) S.A. w toku postępowania sądowego, zeznania wnioskodawcy i angaże pozwoliły Sądowi w sprawie VU 376/13 ustalić fakt wykonywania przez skarżącego pracy w warunkach szczególnych oraz okresy wykonywania tych prac. Wyklucza to możliwość przypisania organowi rentowemu odpowiedzialności za nieustalenie,

iż wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach w okresie zatrudnienia w (...) S.A. Tym bardziej, że także Sąd nie zaliczył wnioskodawcy całego okresu zatrudnienia w (...) S.A, a jedynie okresy:

- od dnia 1 stycznia 1977r. do dnia 31 maja 1977r.,

- od dnia 1 stycznia 1980r. do 30 września 1980r.,

- od 1 sierpnia 1982r. do 20 czerwca 1983r.;

Tożsamo przedstawia się sprawa nie zaliczenia przez organ rentowy wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w R. od dnia 13 października 1983r. do dnia 31 grudnia 1998r. Wnioskodawca za ten okres nie dysponował świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach, jedynie zwykłym świadectwem pracy z dnia 4 maja 2001 rok, z którego wynikało, że był zatrudniony w tym przedsiębiorstwie (i u jego poprzednika prawnego PIP (...)) na następujących stanowiskach pracy:

- od 13 października 1983 roku do 30 września 1985 roku na stanowisku kierowcy,

- od 1 października 1985 roku do 30 kwietnia 1994 roku na stanowisku operatora sprzętu budowlanego,

- od 1 maja 1994 roku do 28 lutego 1998 roku na stanowisku kierowcy-operatora,

- od 1 marca 1998 roku do 31 grudnia 1998r. na stanowisku operatora żurawia.

Na podstawie tego świadectwa nie można było poczynić stanowczych ustaleń w zakresie charakteru pracy wnioskodawcy w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w R.. Zwłaszcza świetle pisemnego oświadczenia pracodawcy z dnia 29 marca 2012r., iż nie wystawił T. W. świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych za okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w R., gdyż z akt osobowych nie wynika, aby w okresie zatrudnienia na wyżej wymienionych stanowiskach wnioskodawca wykonywał prace w warunkach szczególnych.

W takich okolicznościach, gdy w świadectwie pracy charakter wykonywanej przez skarżącego pracy nie był precyzyjnie określony, a pracodawca zaprzeczył, aby skarżący pracował w warunkach szczególnych, brak było podstaw do uwzględnienia przez organ rentowy tego okresu zatrudnienia jako okresu pracy w warunkach szczególnych w oparciu li tylko o zeznania wnioskowanych przez skarżącego świadków. Pisemne oświadczenie wnioskodawcy z dnia 21 grudnia 2012 roku, w którym wyjaśnił, że pracodawca nie chce wystawić mu świadectwa pracy w warunkach szczególnych za okres od dnia 13 października 1983 roku do dnia 5 maja 2001 roku, kiedy to pracował w szczególnych warunkach jako kierowca operator żurawia, nie jest okolicznością która uprawniałaby organ rentowy do przeprowadzenia na tą okoliczność dowodu z zawnioskowanych przez skarżącego świadków. Jak wyżej podnoszono dowód ze świadków organ rentowy może przeprowadzić tylko i wyłącznie na okoliczność okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia i tylko wówczas gdy ustawa przewiduje taką możliwość. Dodatkowo dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres (§ 22 ustęp 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe). Rozporządzenie nie przewiduje zatem możliwości przeprowadzenia przez organ rentowy dowodu ze świadków na okoliczność ustalenia charakteru pracy w warunkach szczególnych i to w sytuacji, gdy pracodawca odmówił wystawienia odpowiedniego dokumentu potwierdzającego taki charakter pracy. Odmowa wystawienia świadectwa pracy w warunkach szczególnych przez pracodawcę nie jest równoznaczna z niemożnością przedłożenia odpowiedniego dokumentu w rozumieniu § 22 ustęp 2 rozporządzenia . Niemożność przedłożenia odpowiedniego dokumentu może wynikać z faktu likwidacji pracodawcy albo zaginięcia czy zniszczenia dokumentu potwierdzającego szczególny charakter zatrudnienia. Dowód z zeznań zgłoszonych przez wnioskodawcę przed organem rentowym świadków na potwierdzenie charakteru wykonywanej pracy w okresie od dnia 13 października 1983 roku do dnia 31 grudnia 1998r., z uwagi na ograniczenia dowodowe obowiązujące organ rentowy przy rozpoznawaniu wniosków emerytalnych, mógł być skutecznie przeprowadzony dopiero na etapie

postępowania sądowego. Przeprowadzone przez Sąd w sprawie VU 376/13 dowody z zeznań świadków: J. S. i K. G. (2) oraz wnioskodawcy (a więc dowody nie istniejące na etapie postępowania przed organem rentowym) w uwzględnieniu dokumentów osobowych, pozwoliły dopiero na ustalenie rzeczywistego charakteru wykonywanej przez wnioskodawcę pracy w okresie zatrudnienia od dnia 13 października 1983 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku i w konsekwencji zaliczenie tego okresu do pracy w szczególnych warunkach, co dało Sądowi Okręgowemu w Piotrkowie Tryb. asumpt do zmiany zaskarżonej decyzji wyrokiem z 17 kwietnia 2014 r. i przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury. Sąd rozpoznając odwołanie wnioskodawcy od decyzji odmawiającej przyznania emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przeprowadził zatem wszechstronne postępowanie dowodowe, które potwierdziło, że w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w R. w okresie od dnia 13 października 1983 roku do dnia 31 grudnia 1998r na stanowiskach kierowca, operator sprzętu budowlanego, operator żurawia, kierowca operator, wykonywał on pracę w szczególnych warunkach jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, które to prace odpowiadają pracom wymienionym w wykazie A dział VIII poz. 2 stanowiącym załącznik do powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. roku (vide: uzasadnienie w sprawie VU 376/13).

Sytuacji takiej absolutnie nie można określić jako jednoznacznej już w dacie wydania przez organ rentowy decyzji 4 lutego 2013 roku i obarczać organu rentowego winą za wydanie odmiennego rozstrzygnięcia. Nie sposób bowiem przyjąć, że potwierdzenie 15 lat okresów zatrudnienia wnioskodawcy w szczególnych warunkach było, do czego sprowadza się stanowisko skarżącego, niemalże oczywiste już w dacie złożenia wniosku o przyznanie emerytury i dlatego można organowi rentowemu przypisać błędną wykładnię przepisów prawa materialnego i niestaranność w odmowie przyznania świadczenia. Rację ma organ rentowy, iż istotny był dopiero wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie VU 376/13, który po przeprowadzonym w sprawie postępowaniu dowodowym przesądził o prawie wnioskodawcy do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. A zatem dopiero w tym postępowaniu uznano po raz pierwszy, iż zostały spełnione wszystkie przesłanki warunkujące wnioskowane przez skarżącego świadczenie emerytalne. Wyklucza to odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie prawa do emerytury wnioskodawcy jeszcze w toku postępowania przed tym organem. Skoro braki w zakresie dowodów potwierdzających okres zatrudnienia wnioskodawcy w szczególnych warunkach nie zostały uzupełnione w postępowaniu przed organem rentowym, to nie sposób przyjąć, że organ rentowy wydał bezprawną decyzję o odmowie przyznania emerytury w sytuacji, gdy możliwe było wydanie decyzji zgodnej z prawem. W tym stanie rzeczy nie zachodziły podstawy do przyznania wnioskodawcy odsetek z tytułu zwłoki w wypłacie świadczenia emerytalnego (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 7 maja 2013 r., III AUa 326/13 oraz z dnia 7 marca 2013 r., III AUa 1539/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 16 kwietnia 2013 r., III AUa 1460/12 oraz z dnia 2 października 2012 r., III AUA 485/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4 kwietnia 2013 r., III AUa 1316207).

W świetle powyższych ustaleń decyzji organu rentowego odmawiającej wnioskodawcy prawa do emerytury nie można uznać za błąd organu rentowego i stwierdzić, że już w dacie jej wydania organ rentowy na podstawie dostępnych dowodów mógł wydać decyzję zgodną z prawem, co zostało potwierdzone dopiero późniejszym orzeczeniem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb., jak chce skarżący.

Zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym była uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, tym samym nie było podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności za które ponosi on odpowiedzialność.

Ostatnią okolicznością, od której zależało prawo wnioskodawcy do emerytury był prawomocny wyrok Sądu Okręgowego z dnia z dnia 17 kwietnia 2014 roku. Wyrok uprawomocnił się w dniu 29 maja 2014 roku. Dopiero zatem od dnia następnego rozpoczął bieg 30-dniowy termin, o którym mowa w art. 118 ust. 1 i ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Organ rentowy wydał decyzję o przyznaniu wnioskodawcy emerytury w dniu 16 czerwca 2014r., a zatem nie przekroczył terminu z art. 118 ust. 1 i ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.